

PRÍLOHA
Slovenský jazyk a literatúra
Inovované učebné osnovy ŠkVP

ISCED 2	
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia
Vypracované:	05.09.2020
Vypracoval:	Mgr. Katarína Guľašová

Inovované učebné osnovy – Slovenský jazyk a literatúra pre 9. ročník základnej školy

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom inovovaného ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru, mení sa kvalita vzdelávacieho štandardu smerom k jeho posilneniu – zvýšenie kvality.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým štandardom, vzdelávacím štandardom pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť inovovaného ŠVP pre 2.stupeň Základnej školy pod číslom 2015-5129/5980 2-10AO. Zvýšenie kvality výkonu vzdelávacích štandardov existujúceho predmetu

Rozsah vyučovacieho predmetu

Hodinová dotácia	Týždeň: 5 hodín IŠkVP
	Spolu: 181,5 hodín – 115,5 hodín slovenský jazyk a slohová zložka, 66 hodín literatúra(0,5h rozšírená hodina podľa IŠkVP)

Charakteristika vyučovacieho predmetu

V predmete Slovenský jazyk a literatúra sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikačných schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. **Zdôrazňuje sa preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.** Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabila sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. **Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.**

Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru

vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizme a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry, ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Slovenský jazyk

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra, časť: slovenský jazyk

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

Výchovné a vzdelávacie stratégie

- vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra využívame pre utváranie a rozvíjanie kľúčových kompetencií stratégie, ktoré žiakom umožnia:
- rozvíjať schopnosť plynule a spisovne komunikovať
- vedieť použiť informácie na rozvoj svojich zručností
- vytvárať jazykové prejavy, vyjadriť a presadiť svoje názory

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického hľadiska** stavia na tvorivosti a detskej hre, na tvorení vlastného textu (hra s jazykom).

Zo **sociolingvistického hľadiska** sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo **systémového hľadiska** sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria

jazykových javov. Skúma sa forma aj obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachroniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej a slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov.

Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov a jazykových mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie).

Pri práci s textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javoch a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu s analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte, na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov ap..

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu.

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukzívna metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na **komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenením do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov ap.. Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu, ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier.

Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko-auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané:

- v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,
- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečistopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis.

Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, koľko nácvičných diktátov bude

predchádzať kontrolnému diktátu (aj aký typ nácvičného diktátu to bude a akou formou sa bude realizovať).

Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo-tematického osnovania v literatúre s dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia.

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slovátvory slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu je hodnotenie a klasifikácia vedomostí a zručností žiakov. Klasifikácia má byť objektívna podľa platných pokynov a zásad.

Na 2. stupni základnej školy sa hodnotí ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne aj syntaktickej normy, ďalej úroveň poznatkov z jednotlivých jazykových rovín a pohotovosť pri práci s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov o jazyku pri tvorbe vlastných textov a celková jazyková úroveň a kultivovanosť jazykového prejavu žiaka v jeho písomnej i ústnej podobe.

Pri žiakoch s poruchami písania (dysgrafia), čítania (dyslexia), výslovnosti (dyslália) a s telesným postihnutím sa dodržiava špecifický prístup pri zadávaní domácich úloh, pri písaní diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii. Slovenský jazyk je úzko spätý s literatúrou, pretože využíva aj texty používané ako ukážky na hodinách literatúry, kde je vyjadrený vzťah autora k jazyku. A naopak, pri vyučovaní literatúry sa pri analýze literárneho diela môžu aplikovať poznatky z náuky o jazyku a štylistiky. Vyučovanie slovenského jazyka je úzko späté s ostatnými vyučovacími predmetmi, ktoré spolupôsobia pri vytváraní správnych jazykových návykov, napr. hudobná výchova, výtvarná výchova, etická výchova, občianska výchova, ako aj ostatné spoločenskovedné predmety.

Vyučovanie slovenského jazyka najmä z hľadiska výberu textov je potrebné koordinovať s dejepisom, zemepisom a prírodopisom, či matematikou, fyzikou a chémiou.

Správne jazykové návyky zasa uľahčujú prácu na iných vyučovacích predmetoch, skvalitňujú výchovno-vzdelávací proces ako celok.

Celkovo vyučovanie slovenského jazyka vedie k odhaľovaniu základných funkcií jazyka
- **funkcie komunikatívnej, kognitívnej, reprezentatívnej a estetickej.**

Stratégia vyučovania

Na vyučovacích hodinách sa budú uplatňovať metódy a formy práce, ktoré rozvíjajú komunikatívnosť žiaka, podnecujú ho k samostatnosti a tvorivosti, k spisovnému vyjadrovaniu sa, tvorbe vlastných jazykových prejavov:

- samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca, práca so slovníkmi,
- práca s interaktívnou tabuľou,
- práca s počítačom (internet),
- diskusia, rozhovor,
- heuristické metódy, vyvodzovanie, objasňovanie
- nácvik modelových situácií, analýza a syntéza,
- aktívne pozorovanie.

Učebné zdroje

- Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ, SPN 2013. Autori: J. Krajčovičová, J. Kesselová. Schválilo MŠ SR pod č. 2015-10895/41058:25-100C zo dňa 10. novembra 2011.
- Literárna výchova pre 9. ročník ZŠ, VKÚ, a.s. 2011. Autori: Daniela Petříková. Schválilo MŠVVŠ SR pod č. 2016-9691/23673:20-100C zo dňa 17. decembra 2019.
- slovníky,
- encyklopédie
- jazykové príručky,
- zvukové nosiče CD,
- multimedialne nosiče DVD,
- internet,
- školská knižnica.

Hodnotenie žiaka:

Prostriedky hodnotenia: Žiaci sú priebežne počas roka hodnotení známami.

Povinné:

kontrolné diktáty :

- opakovanie učiva zo 8. ročníka- vstupný diktát
- interpunkcia vo vete

- jednoduché súvetie
- opakovanie učiva z 9. ročníka- výstupný diktát

slohové písomné práce :

- úvaha
- výklad

SLOHOVÉ PRÁCE HODNOTÍME PODĽA TÝCHTO KRITÉRIÍ:

1. Vonkajšia forma = 4 body max.

- ✓ čitateľnosť – zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
- ✓ zreteľné grafické členenie odsekov – 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
- ✓ prepísanie práce z konceptu do čistopisu za daný časový limit
- ✓ čistota textu bez škrtenia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
- ✓ dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
- ✓ dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov

2. Vnútoraná forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- ✓ dodržanie témy – použitie kľúčových slov z názvu
- ✓ myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- ✓ uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- ✓ vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- ✓ nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- ✓ správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- ✓ morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovies, pádové koncovky
- ✓ syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- ✓ rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

PRAVOPIS /max. 4 body/

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámych javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL /max. 4 body/

- ✓ správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- ✓ tvorivosť – tvorivá lexika
- ✓ pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = 4 body max.

- ✓ celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- ✓ práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

Hodnotiaca stupnica			
DIKTÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chyby	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov

Poznámka:

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba
- Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Možné iné formy hodnotenia na hodinách slovenského jazyka a literatúry:

- Kontrolné práce po prebratí tematického celku. V prípade dlhšieho tematického celku môže byť kontrolná práca rozdelená na dve časti.
- Kratšie písomné práce na overenie získaných vedomostí (tzv. päťminútovky),
- prednes,
- čitateľský denník (aj vo forme projektu a po dohode s vyučujúcim),
- individuálne alebo frontálne ústne odpovede žiakov (preverovanie nového učiva z literatúry a gramatiky, jazykové rozbory, úlohy na overovanie vedomostí a iné), aspoň 1x za polrok;
- hodnotenie samostatnej práce žiakov,
- hodnotenie skupinovej práce,
- osobitné hodnotenie žiakov podľa IVP (s prihliadnutím na odporúčanie CPPP, budú žiaci hodnotení podľa kritérií určených na základe špeciálno-pedagogickej diagnostiky žiakov). Podľa schopností a možností žiaka sa bude prihliadať na možnosť výberu ústneho alebo písomného preverenia vedomostí.

Všetky písomné formy hodnotenia (okrem kontrolných diktátov a slohových písomných prác) sú hodnotené podľa tejto bodovej stupnice:

Známka	Písomné práce
1	100 – 90%
2	89 – 75%
3	74 – 50%
4	49 – 30 %
5	29% a menej

UČEBNÉ OSNOVY - 9. ročník - SLOVENSKÝ JAZYK A SLOHOVÁ ZLOŽKA

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
I. Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj	jazykové štýly – členenie, slovná zásoba - systemizácia, slová podľa vecného významu, slovníky, synonymá, antonymá, homonymá, slová podľa dobového výskytu, slová podľa citového zafarbenia, slová podľa pôvodu, slová podľa spisovnosti, obohacovanie slovnéj zásoby – tvorenie slov, skracovanie, viacslovné pomenovania, prenášanie významu, preberanie cudzích slov	<u>Optimálny výkon:</u> z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii, na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o jazykových štýloch, samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie, vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam, vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek, využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie. <u>Minimálny výkon:</u> podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov, z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme, určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch, s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte, reprodukovat' definície daných pojmov.	MEDV OSR TPPZ	26 hod.
II. Staň sa dobrým rečníkom	rečnícky štýl, rétorika, slohové postupy – informačný, rozprávací, opisný, výkladový, zvukové vlastnosti reči – prízvuk, dôraz, prestávka, melódia, tempo reči, sila hlasu, hlásky – rozdelenie, spodobovanie, pravidlo o rytmickom krátení, slová cudzieho pôvodu – pravopis a výslovnosť, interpunkčné znamienka – spojovník, pomlčka,	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať, funkčne využívať tempo reči vo výpovedi, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. <u>Minimálny výkon:</u> reprodukovat' definície daných pojmov, opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore, po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči, po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	OSR MV ENV	10 hod.
III. Uvažujme spolu	výklad – populárny, vedecký, úvaha,	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, samostatne sformulovať	ENV	34,5 hod.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
	jednoduchá veta, jednoduché súvetie, neživotné podstatné mená na – ál, - r, - l, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovcia,	súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu, nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje. <u>Minimálny výkon:</u> po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému, vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte, prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	OSR MEDV FG	
IV. Drieme v tebe umelec?	umelecký štýl, základné vetné členy, predmet, prívlastok, príslovkové určenie, prístavok, jednoduchá veta, jednoduché súvetie, súdržnosť textu, zápor v slovenčine,	<u>Optimálny výkon:</u> tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, vysvetliť význam daných pojmov, rozlíšiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a chápe vzťahy medzi nimi, identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu, v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu, na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet, tvoriť vety so záporom. <u>Minimálny výkon:</u> tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pomenovať niektoré časti tabuľky s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu, reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte, s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom.	OSR MEDV MULTKV	20 hod.
V. Hľadáme odborníkov	náučný štýl, odborný opis, odborné slová, opisný slohový postup, administratívny štýl, úradný list, publicistický štýl, členenie jazykovedy – fonetika, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvary a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera, vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. <u>Minimálny výkon:</u> reprodukovat' definície daných pojmov, s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu, útvary/žánru a vhodného jazykového štýlu, vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	OSR ENV MEDV	15 hod.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
VI. Každý deň povedať dobré slovo	hovorový štýl, národný jazyk, spisovný jazyk, nárečia	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie, vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku, aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého, sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. <u>Minimálny výkon</u> : reprodukovať definície daných pojmov, využiť obmedzenú lexiku, opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová, s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	MEDV OSR	10 hod.

UČEBNÉ OSNOVY - 9. ročník - LITERÁRNA VÝCHOVA

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
I. Poézia	lyrická poézia, epická poézia, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika, óda, sonet, presah aforizmus, symbol, epigram, epitaf,	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť definície daných pojmov, určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť, recitovať spamäti básnické diela, nahlas a plynule čítať umelecký text, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte, analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov, určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <u>Minimálny výkon:</u> spamäti zarecitovať známu báseň, s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam, zreprodukovať definície daných pojmov, vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	MULTKV OSR RV	20 hod.

PRÍLOHA

Slovenský jazyk a literatúra

Inovované učebné osnovy ŠkVP

ISCED 2	
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia
Vypracované:	05.09. 2020
Vypracoval:	Mgr. Katarína Guľašová

Inovované učebné osnovy – Slovenský jazyk a literatúra pre 9. ročník základnej školy pre triedu s NKS	
Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom inovovaného ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru, mení sa kvalita vzdelávacieho štandardu smerom k jeho posilneniu – zvýšenie kvality.	
Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania	
Sú v súlade s cieľmi a obsahovým štandardom, vzdelávacím štandardom pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť inovovaného ŠVP pre 2.stupeň Základnej školy pod číslom 2015-5129/5980 2-10AO. Zvýšenie kvality výkonu vzdelávacích štandardov existujúceho predmetu	
Rozsah vyučovacieho predmetu	
Hodinová dotácia	Týždeň: 5hodín ŠVP + 1,5 ŠkVP
	Spolu: 214,5 hodín – 115,5 hodín slovenský jazyk a slohová zložka, 99 hodín literatúra

V 9. ročníku v triede so žiakmi s narušenou komunikačnou schopnosťou je posilnený predmet slovenský jazyk a literatúra 1,5 disponibilnou hodinou bez doplnenia obsahu v predmete. Obsah a rozsah učiva v predmete je nezmenený, získaná časová dotácia je využitá na rozvoj čitateľskej gramotnosti, čítanie s porozumením v predmete literatúra 1 vyučovacou hodinou, teda 3 vyučovacie hodiny týždenne. Jazyková a slohová zložka majú časovú dotáciu 3 hodiny týždenne a sú rozšírené o 0,5 hodiny, teda 3,5 hodiny týždenne.

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s NKS sú rovnaké ako pre ostatných žiakov primárneho vzdelávania alebo nižšieho stredného vzdelávania. Čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu je potrebné zaznamenať v individuálnom vzdelávacom programe žiaka. Dosiahnuté výkony sú limitované samotným narušením komunikačnej schopnosti.

Je potrebné zabezpečiť úpravu podmienok, foriem, metód a prístupu vo výchove a vzdelávaní žiaka a rešpektovať úpravy vyplývajúce z narušenia komunikačnej schopnosti nielen vo vzdelávaní, ale i v hodnotení a klasifikácii. Cieľom vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní je pripraviť žiakov na vzdelávanie na strednej škole s prihliadnutím na ich komunikačnú schopnosť a na možnosť vykonávať zvolenú profesiu.

Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk na 2. stupni ZŠ zahŕňa jazykovú, slohovú a literárnu zložku. Jazyková a slohová zložka nie je vzájomne oddelená, je v kompetencii učiteľa určovať a upravovať si dotáciu hodín podľa podmienok v danej triede.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) je považované za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov adekvátnych konkrétnej komunikačnej situácii.

Komunikačná gramotnosť sa má cieľavedome budovať a rozvíjať vo všetkých vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Jazyková a slohová časť predmetu rozvíja predovšetkým interaktívne využívanie komunikačných nástrojov. Veľa tém slúži aj na rozvoj sociálnej interakcie v rámci heterogénnych skupín a formovania autonómneho správania.

Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a podobne. (V posledných dvoch ročníkoch ZŠ sa systematizujú jazykové pojmy do zatiaľ neúplného jazykového systému, ktorý sa dotvorí až na strednej škole.)

Na druhom stupni ZŠ sa pokračuje v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní so zameraním na získavanie komplexných kompetencií:

Komunikačné jazykové kompetencie		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Spôsobilosti		
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum
II. Pochopiť význam textu	II. Organizovať text z hľadiska kompozície	II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
	III. Zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi	III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií
III. Pochopiť formálnu stránku textu	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	
IV. Odlíšiť vetu a text	V. Používať informácie a	IV. Používať slovnú zásobu

	textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	V. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte
V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	VI. Rešpektovať jazykové pravidlá
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	
	IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	VII. Využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky

Jazyk je chápaný ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo sa v jeho vyučovaní premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, rozvíjaných v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Obsah učiva je zredukovaný v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi.

Primárnym v literárnej výchove je rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality.

Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu, preto bola časová dotácia zvýšená o 1 hodinu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
- Komunikácia (hovorenie) → s porozumením
- Čítanie
- Písanie

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,

- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v sociokultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizme a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry, ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Východiskovou stratégiou vyučovania slovenského jazyka a literatúry v ôsmom ročníku je plynulé nadväzovanie na stratégiu vyučovania v siedmom ročníku: dôraz na schopnosť komunikácie s ohľadom na tému, adresáta, jazykové prostriedky a cieľ, čítanie s porozumením a rozvoj čitateľskej gramotnosti, tvorivé písanie a prvky projektového vyučovania.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností, aby žiaci každú komunikatívnu situáciu zvládli z hľadiska štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Edukačné ciele predmetu *slovenský jazyk a literatúra*

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia.	Schopnosť vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať	Schopnosť kooperovať v skupine.	Schopnosť vytvárať si

	informácie.		vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia. Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Spôsobilosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Schopnosť empatie.	

Cieľové kompetencie – jazyková zložka:

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, snaha o správnu artikuláciu, snaha o spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.(podľa správ zo špec.ped.vyšetrov)
2. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
3. Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh.

4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Cieľové kompetencie – literárna zložka

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1. Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
2. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analytické a interpretačné zručnosti

1. Prerozprávať obsah prečítaného diela.
2. Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
3. Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
4. Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
5. Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela

Vzdelávací obsah:

Vzdelávací obsah tvoria tri oblasti:

Jazyková komunikácia

Komunikácia a sloh

Čítanie a literatúra

V oblasti Jazyková komunikácia žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka.

V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať a rozprávať. Nadobúdajú kompetencie aj text analyzovať a kriticky hodnotiť.

Oblasť Čítanie a literatúra ponúka literárne vzdelávanie. Žiaci poznávajú prostriedky čítania, základné literárne druhy a žánre, získavajú také intelektuálne zručnosti, ktoré z nich robia vzdelaných čitateľov, ktorí v literatúre nachádzajú zábavu, poučenie, vedia sa v nej orientovať, intelektuálne a duchovne vzdelávať.

Obsahom SJL je:

- pochopenie vzdelávania v slovenskom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň je významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania
- vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, vyjadrovania vlastných postojov a názorov
- pozitívny vzťah k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie
- zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych a písomných jazykových prejavov
- ovládanie pravopisnej normy spisovného jazyka
- nadobudnutie vzťahu k slovesným umeleckým dielam, vlastným čitateľským zážitkom
- rozvíjať pozitívny vzťah k literatúre a ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a k rozvíjaniu vlastného emocionálneho a estetického vnímania a cítenia

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického hľadiska** stavia na tvorivosti a detskej hre, na tvorení vlastného textu (hra s jazykom)

Zo **sociolingvistického hľadiska** sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo **systémového hľadiska** sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma a obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachróniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovacie proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov. Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov i jazykových i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie). Pri práci z textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javov a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu z analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte, na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov a pod.

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov a v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukčná metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo- štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené **na komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov a pod. pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Stratégia vyučovania

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko- syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich

hravosť prostredníctvom didaktických hier. Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko- auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané:

- v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,
- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečistopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis.

Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, ako bude diktáty hodnotiť. Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo-tematického osnovania v literatúre z dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý ma možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia.

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach.

Pedagogická stratégia:

Vo vyučovaní slovenského jazyka budeme požívať tieto formy a metódy práce:

Formy práce:

- **Sociálne:** frontálna, individuálna, skupinová práca, práca vo dvojiciach, samostatná práca žiakov, kooperatívne vyučovanie
- **Organizačné:** vyučovacia hodina, domáca príprava žiakov, exkurzia, práca s IKT

Metódy práce:

- Slovné metódy: výklad, rozhovor, beseda, metóda práce s knihou
- Názorné metódy: demonštrovanie, pozorovanie, exkurzia,
- Praktické metódy: písomné práce, správy, projektové práce
- Aktivizujúce metódy: brainstorming, rolové hry, jazykové hry, EUR, DITOR, CINQUAIN...

Kritériá hodnotenia predmetu:

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme postupovať podľa Metodického pokynu č.22/2011 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov ZŠ. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon v súlade s prílohou č.2

k Metodickému pokynu č.22/2011 – Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v ZŠ.

- Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický stav žiaka, druh a závažnosť narušenia komunikačnej schopnosti, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení základnej školy. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní logopéda, špeciálneho pedagóga a psychológa a o odporúčanom spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny učiteľ informuje jeho zákonného zástupcu až po konzultácii s príslušnými odborníkmi. Pri hodnotení žiaka s NKS učiteľ posudzuje úroveň jeho vedomostí najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.
- Hodnotenie bude integrálnou súčasťou vyučovania a bude monitorovať napredovanie v učení a diagnostikovať problémy. Kritériom hodnotenia je skutočnosť, do akej miery žiak zvládol alebo nezvládol vzdelávací výstup, teda výkonový štandard. Hodnotíme verbálnu a písomnú formu zvládania požiadaviek. Pri verbálnej forme sa zisťuje a hodnotí najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. Písomnou formou sa kontroluje a hodnotí osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém. Pri praktických aktivitách udeľujeme slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Preveruje sa úroveň samostatnej práce žiakov a ich schopnosť práce s textom.

Písomné práce:

- previerky na konci tematických celkov,
- pravopisné cvičenia podľa potreby na precvičovanie preberaných gramatických javov,
- všestranný jazykový rozbor (fonetika, morfológia, syntax, štylistika) podľa potrieb.

Počet kontrolných písomných prác v jednotlivých ročníkoch je v závislosti od tematických celkov v ročníku. Hodnotenie písomných prác je nielen percentuálne, ale aj známkové, pedagóg si práce odkladá a vytvára portfólia žiakov, ktoré mu pomáhajú pri súhrnnom hodnotení žiaka.

Možné iné formy hodnotenia na hodinách slovenského jazyka a literatúry:

- individuálne alebo frontálne ústne odpovede žiakov (preverovanie nového učiva z literatúry a gramatiky, jazykové rozbory, úlohy na overovanie vedomostí a iné), aspoň 1x za polrok;
- hodnotenie samostatnej práce žiakov,
- hodnotenie skupinovej práce.

Všetky písomné formy hodnotenia (okrem kontrolných diktátov a slohových písomných prác) sú hodnotené podľa tejto bodovej stupnice:

Hodnotenie písomných prác

percentá	známka
100 – 85%	1
84 – 70%	2
69 – 50%	3
49 – 30%	4
29 – 0%	5

Diktáty:

Vzhľadom na narušenú komunikačnú schopnosť žiakov (špecifické vývinové poruchy učenia) je hodnotenie diktátov špecifické. Hodnotia sa len konkrétne jazykové javy z daného učiva. Diktáty sú doplnujúce alebo po príprave. Diktáty sú tematické podľa zamerania. Počet a zameranie kontrolných diktátov v 9. ročníku ZŠ počet: 4.

Hodnotenie diktátov: diktát hodnotíme známkou podľa stupnice hodnotenia diktátov alebo uvedieme počet chýb v diktáte.

Zameranie:

kontrolné diktáty :

- opakovanie učiva zo 8. ročníka- vstupný diktát
- interpunkcia vo vete
- jednoduché súvetie
- opakovanie učiva z 9. ročníka- výstupný diktát

Hodnotenie školských slohových písomných prác tvorí jedna známka, ktorá zahŕňa:

- hodnotenie dodržania slohového útvaru, slohového postupu, štylizácie (obsahová stránka) a estetickú úpravu textu (formálna stránka).

Počet slohových prác : 2

Zameranie:

- úvaha
- výklad

SLOHOVÉ PRÁCE HODNOTÍME PODĽA TÝCHTO KRITÉRIÍ:

1. Vonkajšia forma = 4 body max.

- ✓ čitateľnosť – zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
- ✓ zreteľné grafické členenie odsekov – 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
- ✓ prepísanie práce z konceptu do čistopisu za daný časový limit
- ✓ čistota textu bez škrtenia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
- ✓ dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
- ✓ dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov

2. Vnútoraná forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- ✓ dodržanie témy – použitie kľúčových slov z názvu
- ✓ myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- ✓ uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- ✓ vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- ✓ nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- ✓ správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- ✓ morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovies, pádové koncovky
- ✓ syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- ✓ rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

ŠTÝL /max. 4 body/

- ✓ správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- ✓ tvorivosť – tvorivá lexika
- ✓ pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = 4 body max.

- ✓ celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- ✓ práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

Hodnotiaca stupnica			
DIKTÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁ CE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 2 chyby	1	24 – 20 bodov
2	3 – 5 chyby	2	19 – 16 bodov
3	6 – 8 chyby	3	15 – 11 bodov
4	9 – 11 chýb	4	10 – 6 bodov
5	12 a viac chýb	5	5 – 0 bodov
Poznámka:			
<ul style="list-style-type: none"> • Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba • Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb. 			

Ďalšie hodnotené aktivity v slohu: ústne cvičenia, plnenie domácich úloh, vlastná tvorba v rámci vyučovania i domácej prípravy.

Literatúra

V literárnej výchove sú hodnotené nasledovné aktivity a činnosti žiakov:

- ústne skúšanie pri tabuli,
- aktivita, práca s textom, rozbor prečítaného textu,
- písomný test v okruhu určitej kapitoly (autor, dielo, literárne pojmy).

Súhrnné hodnotenie sa bude uskutočňovať na konci 1. a 2. polroka, pričom sa bude prihliadať na systematickosť práce počas celého obdobia. Možné spôsoby získania podkladov pre klasifikáciu:

- Kontrolné práce po tematickom celku
- Čiastkové ústne a písomné overovanie vedomostí, stupňa čítania a písomného prejavu
- Ďalšie aktivity – samostatná práca, práca v skupinách, aktivita na hodinách

Hodnotenie spolužiakmi:

- Má motivačnú funkciu.
- Vedie žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a rešpektu.
- Učí ich všímať si pozitíva práce spolužiakov.

Sebahodnotenie:

- Učí žiakov uvedomovať si svoje schopnosti a vytýčiť si ciele.
- Rozvíja schopnosť monitorovať vlastné pokroky v učení.

Učebné zdroje:

- Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ, SPN 2013. Autori: J. Krajčovičová, J. Kesselová. Schválilo MŠ SR pod č. 2015-10895/41058:25-100C zo dňa 10. novembra 2011.
- Literárna výchova pre 9. ročník ZŠ, VKÚ, a.s. 2011. Autori: Daniela Petříková. Schválilo MŠVVŠ SR pod č. 2016-9691/23673:20-100C zo dňa 17. decembra 2019.
- Didaktická technika: PC, interaktívna tabuľa, CD, dataprojektor
- Ďalšie zdroje: internet, pracovné listy, časopisy, odborné publikácie (encyklopédie): Encyklopédia jazykovedy, Encyklopédia slovenských spisovateľov I. a II.,
- Slovníky: Malý synonymický slovník; Malý frazeologický slovník, Pravidlá slovenského pravopisu, Príručka slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka, Slovník cudzích slov.
- Hravá slovenčina a Hravá literatúra pre 9. ročník, Taktik
- Pravopisné finty,
- Chceme sa naučiť pravopis- zbierka pravopisných cvičení a nácvichných diktátov,
- Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka,
- Zbierka úloh zo slovenského jazyka na vyučovanie v 5.-9.ročník

Obsahový a výkonový štandard

UČEBNÉ OSNOVY - 9. ročník pre žiakov s NKS - SLOVENSKÝ JAZYK A SLOHOVÁ ZLOŽKA

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
I. Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj	jazykové štýly – členenie, slovná zásoba - systemizácia, slová podľa vecného významu, slovníky, synonymá, antonymá, homonymá, slová podľa dobového výskytu, slová podľa citového zafarbenia, slová podľa pôvodu, slová podľa spisovnosti, obohacovanie slovné zásoby – tvorenie slov, skracovanie, viacslovné pomenovania, prenášanie významu, preberanie cudzích slov	<u>Optimálny výkon:</u> z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii, na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o jazykových štýloch, samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie, vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam, vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek, využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie. <u>Minimálny výkon:</u> podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov, z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme, určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch, s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte, reprodukovať definície daných pojmov.	MEDV OSR TPPZ	26 hod.
II. Staň sa dobrým rečníkom	rečnícky štýl, rétorika, slohové postupy – informačný, rozprávací, opisný, výkladový, zvukové	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať, funkčne využívať tempo reči vo	OSR	10 hod.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
	vlastnosti reči – prízvuk, dôraz, prestávka, melódia, tempo reči, sila hlasu, hlásky – rozdelenie, spodobovanie, pravidlo o rytmickom krátení, slová cudzieho pôvodu – pravopis a výslovnosť, interpunkčné znamienka – spojovník, pomlčka,	výpovedi, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. <u>Minimálny výkon:</u> reprodukovať definície daných pojmov, opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore, po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči, po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	MV ENV	
III. Uvažujme spolu	výklad – populárny, vedecký, úvaha, jednoduchá veta, jednoduché súvetie, neživotné podstatné mená na – ál, - r, - l, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia,	<u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť význam daných pojmov, samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu, nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje. <u>Minimálny výkon:</u> po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému, vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte, prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	ENV OSR MEDV FG	34,5 hod.
IV. Drieme v tebe umelec?	umelecký štýl, základné vetné členy, predmet, prívlastok, príslovkové určenie, prístavok, jednoduchá veta, jednoduché súvetie, súdržnosť textu, zápor v slovenčine,	<u>Optimálny výkon:</u> tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, vysvetliť význam daných pojmov, rozlíšiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a chápe vzťahy medzi nimi, identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu, v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu, na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet, tvoriť vety so záporom. <u>Minimálny výkon:</u> tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pomenovať niektoré časti tabuľky s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu, reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte,	OSR MEDV MULTKV	20 hod.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
		s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom.		
V. Hľadáme odborníkov	náučný štýl, odborný opis, odborné slová, opisný slohový postup, administratívny štýl, úradný list, publicistický štýl, členenie jazykovedy – fonetika, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika	<u>Optimálny výkon</u> : vysvetliť význam daných pojmov, zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera, vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. <u>Minimálny výkon</u> : reprodukovať definície daných pojmov, s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu, útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu, vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	OSR ENV MEDV	15 hod.
VI. Každý deň povedať dobré slovo	hovorový štýl, národný jazyk, spisovný jazyk, nárečia	<u>Optimálny výkon</u> : vysvetliť význam daných pojmov, využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie, vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku, aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého, sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. <u>Minimálny výkon</u> : reprodukovať definície daných pojmov, využiť obmedzenú lexiku, opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová, s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	MEDV OSR	10 hod.

UČEBNÉ OSNOVY - 9. ročník pre žiakov s NKS - LITERÁRNA VÝCHOVA rozšírená o 33 hodín na rozvoj čitateľskej gramotnosti

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
I. Poézia	lyrická poézia, epická poézia, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika, óda, sonet, presah aforizmus, symbol, epigram, epitaf,	<p><u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť definície daných pojmov, určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť, recitovať spamäti básnické diela, nahlas a plynule čítať umelecký text, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte, analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov, určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p><u>Minimálny výkon:</u> spamäti zarecitovať známu báseň, s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam, zreprodukovať definície daných pojmov, vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	MULTKV OSR RV	32 hod.
II. Epika a epické žánre	román vo veršoch, epos, román v próze – historický, dobrodružný, vedecko-fantastický, dievčenský, román zo života mladých ľudí, denníkový román, generačný román, detektívna literatúra, poviedka, román, metonymia, vonkajšia kompozícia literárneho diela,	<p><u>Optimálny výkon:</u> vysvetliť definície daných pojmov, vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť, vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície, vysvetliť členenie textu na odseky, vyhľadať kľúčové slová v odseku, zostaviť osnovu a zreprodukovať obsah, transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatisovanom čítaní.</p> <p><u>Minimálny výkon:</u> zreprodukovať</p>	OSR RV MULTKV	52 hod.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak dokáže:	Prierezové témy	Časová dotácia
III. Dramatické umenie	dráma, tragédia, vnútorná kompozícia tragédie, komédia, činohra, dejstvo, premiéra, derniéra, repríza, muzikál, inscenácia, jednoaktovka,	<p>definície daných pojmov, pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy, v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky, vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p> <p><u>Optimálny výkon:</u> plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť, výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom, vytvoríť a vysvetlíť definície daných pojmov, vytvoríť krátky dramatický text, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo, transformovať dramatický literárny text na prozaický.</p> <p><u>Minimálny výkon:</u> s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text, reprodukovať definície daných pojmov, s pomocou učiteľa transformovať dramatický literárny text na prozaický, vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	MULTKV OSR	15 hod.

Inovovaný školský vzdelávací program

PRÍLOHA
MATEMATIKA

Inovované učebné osnovy

ISCED 2	
Vzdelávacia oblasť:	Matematika a práca s informáciami
Vypracované:	29. 9. 2020
Vypracovali:	Mgr. Katarína Bencková, Mgr. Anna Hančová

Inovované učebné osnovy – Matematika pre 9. ročník základnej školy pre žiakov s NKS
Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP
Výchovnovzdelávacie ciele a obsah vzdelávania
Sú v súlade s cieľmi a obsahovým štandardom, vzdelávacím štandardom pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť inovovaného ŠVP pre 2. stupeň Základnej školy pod číslom 2015-5129/5980 2-10AO

Rozsah vyučovacieho predmetu	
Hodinová dotácia	Týždeň: 6,5hodín
	Spolu: 214 hodín
Tematické celky:	
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	
Riešenie lineárnych rovníc a nerovnic	
Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch	
Pytagorova veta	
Grafické znázorňovanie závislostí	
Podobnosť trojuholníkov	
Štatistika	

Inovované učebné osnovy – Matematika pre 9. ročník základnej školy

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP

Výchovnovzdelávacie ciele a obsah vzdelávania

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým štandardom, vzdelávacím štandardom pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť inovovaného ŠVP pre 2. stupeň Základnej školy pod číslom 2015-5129/5980 2-10AO

Rozsah vyučovacieho predmetu

Hodinová dotácia

Týždeň: 5,5hodín

Spolu: 181,5 hodín

Tematické celky:

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel
--

Riešenie lineárnych rovníc a nerovnic

Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch
--

Pytagorova veta

Grafické znázorňovanie závislostí

Podobnosť trojuholníkov

Štatistika
